

Uudenmaan virkistysalueyhdistys

**STORA FAGERÖN VIRKISTYSALUEEN KÄYTTÖ- JA
HOITOSUUNNITELMA**

9/2022

Sisältö

Tiivistelmä.....	3
1 Tausta ja tavoitteet.....	4
2 Suunnittelualan tarkastelu	4
2.1 Suunnittelualan sijainti ja rajaus	4
2.2 Kehittämisen suunnittelua ohjaavat asiakirjat	5
2.3 Luonnon yleispiirteet.....	6
2.4 Arvokkaat luontokohteet ja lajisto	6
3 Käytön ja hoidon periaatteet.....	7
3.1 Virkistyskäyttö	7
3.2 Luonnonhoito	7
4 Suunnittelualan virkistyskäytön nykytila.....	8
4.1 Vetovoimatekijöiden analyysi	8
4.2 Virkistyskäytön kysyntä ja tarjonta.....	8
5 Virkistyskäytön tavoitetilan ja kehittämistarpeiden määrittely	9
5.1 Konseptointi ja siitä nousevat kehittämistarpeet	9
6 Kehittämistoimenpiteet.....	12
6.1 Virkistyskäyttö	12
6.2 Luonnonhoito	14

Tiivistelmä

Stora Fagerön virkistysalue sijaitsee Inkoon saaristossa. Virkistysalueen pinta-ala on 32 hehtaaria. Stora Fagerö on saariston luonnonolosuhteissa epätyypillinen harjusaari, missä yhdistyy ainutlaatuisella tavalla luonnontilainen hiekkarantakokonaisuus, osin jopa paahteinen harjuympäristö sekä kangasmetsät. Stora Fagerön virkistysalue on ollut vuokrattuna Uuville Inkoon seurakunnalta vuodesta 1999 alkaen.

Stora Fagerö on helposti saavutettava saariston helmi, joka sijaitsee veneväylän läheisyydessä ja vain kuuden kilometrin päässä Inkoon satamasta. Stora Fagerö hiekkarantoinen on monille erityisen houkutteleva aurinkoisten kesäpäivien retkikohde. Pitkä ja matala ranta sopii hyvin myös lapsiperheille. Siellä voi käydä piknikillä, pelata seurapelejä tai vain nauttia auringosta. Stora Fagerön käyntimäärien arvioidaan olevan noin 2000 käyntiä vuodessa, mihin on odotettavissa maltillista kasvua.

Tämä käyttö- ja hoitosuunnitelma on laadittu ohjaamaan virkistysalueen käyttöä, hoitoa ja kehittämistä. Sen periaatteellinen aikajänne on noin kymmenen vuotta, mutta tarvittaessa sitä voidaan päivittää jo aiemminkin.

Tällä hetkellä Stora Fagerössä on virkistyskäytön palveluina kiinnityspoijuja, noin kuudelle veneelle sopiva laituri, infotaulu, kaivo, kaksi kuivakäymälää, tulipaikka ja keittokatos, jonka takaseinässä on pieni katos polttopuille. Kaikki palvelut sijoittuvat hiekkarannan tuntumaan, kahdelle hieman toisistaan erillään olevalle alueelle. Nykyisten virkistyskäytön palvelurakenteiden kunto on osittain huono, eikä palveluiden sijainti kaikilta osin palvele virkistyskäyttöä parhaalla mahdollisella tavalla.

Lähivuosina virkistyskäytön palvelurakenteita uusitaan, parannetaan ja lisätään kahdelle virkistyskäytön palvelualueelle, joista toinen sijaitsee lähellä laituria ja toinen lähellä saaren pohjoiskärkeä. Tämä tukee nykyistä paremmin alueen käyttöä, jossa kävijät nousevat maihin ja viiptyvät eri osissa pitkää ranta-alueutta. Molempien palvelualueiden läheisyyteen sijoitetaan uudet infotaulut ja muut opasteet. Lähelle laituria; vanhan keittokatoksen ja sen viereisen avotulipaikan tilalle; rakennetaan avotulipaikka, pöytä-penkkiryhmiä sekä nykyisen keittokatoksen tilalle puuvaja. Lisäksi tämän palvelualueen kuivakäymälä ja laituri kunnostetaan. Lähellä saaren pohjoiskärkeä sijaitsevalle palvelualueelle rakennetaan uusi tulipaikka sekä uusitaan kuivakäymälä. Lisäksi virkistysalueelle tehdään noin puolentoista kilometrin pituinen, merkitty ympyräreitti. Tämä helpottaa alueella liikkumista ja monipuolistaa virkistysalueen käyttöä.

Stora Fagerön virkistysalueen luonnonhoidossa tullaan yleisesti toteuttamaan virkistyskäyttöä ja luonnon elinvoimaisuutta palvelevia toimenpiteitä. Virkistyskäytön kannalta on olennaista, että alueen metsäluonnossa on viihtyisää kulkea ja samalla alueen kävijällä on mahdollisuus havainnoida ympäristöään, niin alueen sisäistä lähimaisemaa kuin maisemaa alueen ulkopuolella. Alueen luonnonhoidon suunnittelusta vastaa Inkoon seurakunta ja luonnonhoitotoimien toteutuksen suunnittelua tehdään yhteistyössä Uuvin kanssa. Alueelle suunnitelluilla luonnonhoitotoimilla hävitetään kurturuusukasvusto osana alueen ylläpitäjän velvollisuutta torjua haitallisia vieraslajeja sekä tuodaan esille saaren pohjoiskärjen metsiköiden sisäistä lähimaisemaa pienpuuston hoidolla.

1 Tausta ja tavoitteet

Uudenmaan virkistysalueyhdistys (Uuvi) laatii kaikille virkistysalueilleen käyttö- ja hoitosuunnitelman, joka ohjaa virkistysalueen käyttöä, hoitoa ja kehittämistä. Sen periaatteellinen aikajänne on noin kymmenen vuotta, mutta tarvittaessa sitä voidaan päivittää jo aiemminkin.

Käyttö- ja hoitosuunnitelmassa esitetään virkistyskäytön kehittämistoimenpiteet sekä virkistysalueen luonnonhoitosuunnitelmat perusteluineen. Niitä laadittaessa pyritään kehittämistä tarkastelemaan itse virkistysalueen lisäksi myös ympäröivien alueiden toimintojen ja palveluiden näkökulmasta.

Stora Fagerön virkistysalue on ollut vuokrattuna Uuville Inkoon seurakunnalta vuodesta 1999 alkaen. Vuokrasopimus on päivitetty vuonna 2019 toistaiseksi voimassa olevaksi. Sopimuksen mukaan luonnonhoidon suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa alueen omistava Inkoon seurakunta, virkistyskäytön suunnittelusta ja ylläpitoon liittyvistä asioista Uuvi. Alueelle ei ole aiemmin tehty käyttö- ja hoitosuunnitelmaa.

2 Suunnittelualueen tarkastelu

2.1 Suunnittelualueen sijainti ja rajaus

Stora Fagerön virkistysalue sijaitsee Inkoon saaristossa. Virkistysalueen pinta-ala on 32 hehtaaria. Suurin osa saaresta on Inkoon seurakunnan omistuksessa ja saarella on, Uuville vuokratun virkistysalueen ulkopuolella, seurakunnan omaan leiritoimintaan varattu alue.

Stora Fagerön virkistysalueen sijainti Inkoon saaristossa.

2.2 Kehittämisen suunnittelua ohjaavat asiakirjat

Uusimaa-kaava 2050, Uudenmaan liitto 2020

Uudenmaan maakuntakaavassa Stora Fagerön virkistysalueen pohjoiskärki on osoitettu merkinnällä suojelualue (luonnonsuojelulain nojalla suojeltu tai suojeltavaksi tarkoitettu alue). Suojeluperusteena on luonnontilainen hiekkaranta. Tälle alueelle ei saa suunnitella suojeluperustaisia luonto- ja ympäristöarvoja vaarantavia eikä heikentäviä toimenpiteitä. Muu osa on osoitettu merkinnällä virkistysalue, joka on aluevarausmerkintä yli 50 hehtaarin kokoiisiin, yleiseen virkistykseen ja ulkoiluun tarkoitettuihin alueisiin. Näiden alueiden suunnittelussa on huomioitava virkistyskäyttödellytysten säilyminen, alueen saavutettavuus sekä riittävä palveluvarustus. Lisäksi on erityisesti kiinnitettävä huomiota ympäristön laatuun, luonnon monimuotoisuuteen ja alueen sijaintiin osana ekologista verkostoa. Lisäksi Stora Fagerö on osoitettu Natura 2000 -ohjelman alueisiin valtioneuvoston päätöksen mukaisesti.

Inkoon ulkosaariston osayleiskaava ja rantayleiskaavan muutos, Inkoon kunta 2000

Stora Fagerö ja sen lähisaaret on osoitettu merkinnällä ma (arvokas maisemakokonaisuus). Saaren pohjoiskärjen harjuympäristö ja rannat on osoitettu merkinnällä SL/N (Natura-alueeseen kuuluva luonnonsuojelualue, josta ei ole suojelupäätöstä). Virkistysalueen kaakkoisosaa on osoitettu merkinnällä VR-1/N (Natura-alueeseen kuuluva retkeily- ja ulkoilualue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja). Lisäksi virkistysalueen keskiosaan on osoitettu merkinnällä sm (muinaismuisto) rautakautinen kivilatomus.

Ote Inkoon ulkosaariston osayleiskaavan ja rantayleiskaavan muutoksen kaavakartasta (Inkoon kunta). Stora Fagerön virkistysalueen raja on merkitty karttaan punaisella.

Maavuokrasopimus, Inkoon seurakunta & Uudenmaan virkistysalueyhdistys 2019

Suurin osa Stora Fagerön saaresta on Inkoon seurakunnan omistuksessa, ja seurakunnan alueesta osa on vuokrattu Uudenmaan virkistysalueyhdistykselle toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella. Vuokralaisella on oikeus rakentaa alueelle luonnon virkistyskäyttöä palvelevia rakenteita. Vuokralainen huolehtii alueen kunnossa- ja puhtaanapidosta. Lisäksi vuokralaisella on velvollisuus poistaa sopimuksentekohetkellä alueella olevat kurturuusukasvustot.

Metsäsuunnitelma (Stora Fagerö), Metsänhoitoyhdistys Eteläinen metsäreviiri ry 2016

Inkoon seurakunnan metsiä hoitaa metsänhoitoyhdistys Eteläinen metsäreviiri, joka on tehnyt metsäsuunnitelman koko seurakunnan kiinteistölle Stora Fagerössä. Vuokratun alueen kaakkoisosaan, lähelle seurakunnan muun alueen rajaa on yksittäisille metsikkökuvioille suunnitteilla hakkuita. Nämä esitetään tarkemmin kappaleessa 6.2 Luonnonhoito.

2.3 Luonnon yleispiirteet

Stora Fagerö on saariston luonnonolosuhteissa epätyypillinen harjusaari, jonka pohjoiskärjen molemmin puolin hiekka- ja somerikkorannat vaihtuvat keskiharjanteella karuun merelliseen kuivan kankaan männikköön. Luoteiskärjen alueella yhdistyy ainutlaatuisella tavalla luonnontilainen hiekkarantakokonaisuus sekä osin paahteinen harjuympäristö. Metsä vaihtuu hiljalleen tuoreen kankaan mänty- ja kuusivaltaisiin metsiköihin kohti saaren keskiosaa mentäessä. Virkistysalueen kaakkoisosassa on laikuittain jo lehtomaistakin kangasta. Virkistysalueen kaakkoisosan metsiköt ovat puustoltaan tasarakenteisia ja harvennettuja.

2.4 Arvokkaat luontokohteet ja lajisto

Stora Fagerö on osa laajempaa Natura-aluekokonaisuutta (Inkoon saaristo). Saaren pohjoiskärjestä osa on luonnontilaista hiekkarantaa (luonnonsuojelulain 29§:n luontotyyppi), missä tyypillisenä kasvillisuutena mm. suola-arho, rantavehänä ja merisinappi. Pohjoiskärjen paahteinen harjuympäristö tarjoaa myös elinympäristön arvokkaalle paahdeympäristöjen lajistolle mm. kangasajuruoho. Harjumuodostelma jatkuu saaren rantojen lähetyvillä vedenalaisena hiekkasärkkänä, missä on havaittu meriajokasta (NT, silmälläpidettävä).

3 Käytön ja hoidon periaatteet

3.1 Virkistyskäyttö

Virkistyskäyttö Uuvin alueilla pohjautuu peruseriaatteiltaan jokamiehenoikeuksien noudattamiseen. Alueilla tarjotaan virkistyskäyttöä tukevia peruspalveluita (esimerkiksi opasteet ja merkityt reitit, tauko- ja tulipaikat rakenteineen, laiturit, kompostikäymälät, pysäköintipaikat).

Uudenmaan asukasluku kasvaa jatkuvasti, ja samanaikaisesti myös luonnon virkistyskäyttö, monenlainen luontoliikunta sekä luontomatkailu kasvattavat suosiotaan. Tämä näkyy monin tavoin myös Uuvin virkistysalueilla. Erilaiset käyttäjäryhmät kaipaavat yhä enenevässä määrin tarpeisiinsa soveltuvia palveluita, joiden tarjontaa Uuvi pyrkii alueillaan parantamaan.

Palveluiden suunnittelua ja mitoittamista kunkin virkistysalueen käyttäjien ja käyntimäärien kannalta mielekkäästi edesauttaa alueiden profilointi. Siinä pyritään tunnistamaan alueen vahvuudet ja heikkoudet sekä keskeiset käyttäjäryhmät ja heidän tarpeensa. Näiden kautta tarkastellaan erilaisten mahdollisten kehityskulkujen vaikutusta alueen virkistyskäyttöön ja kestävyYTEEN. Ohjaavana teemana käytön ja hoidon suunnittelussa on alueiden luonto-, maisema-, kulttuurihistoria- ja virkistyskäyttöarvojen säilyminen.

Soveltava luontoliikunta ja esteettömyys ovat läpileikkaava teema Uuvin alueiden kehittämisessä. Ne huomioidaan kullakin alueella mahdollisuuksien mukaan, ja viestinnän keinoin tarjotaan kävijöille tietoa, jonka avulla kävijät voivat itse arvioida kohteen soveltuvuuden omiin tarpeisiinsa. Stora Fageröhön ei ole suunnitteilla esteettömiä palveluita, mutta soveltavan liikunnan näkökulma huomioidaan alueen viestinnässä.

Stora Fagerössä noudatetaan roskattoman retkeilyn periaatetta, eli kävijät huolehtivat itse roskansa pois maastosta.

3.2 Luonnonhoito

Alueen luonnonhoidon suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa Inkon seurakunta (pl. kurturuusukasvustojen poistaminen), ja luonnonhoidon toimia tehdään yhteistyössä Uuvin kanssa. Uuvin virkistysalueiden luonnonhoidossa toteutetaan yleisesti virkistyskäyttöä ja luonnon elinvoimaisuutta palvelevia toimenpiteitä. Virkistyskäytön kannalta on olennaista, että alueen metsäluonnossa on viihtyisää kulkea ja samalla alueen kävijällä on mahdollisuus havainnoida ympäristöään, niin alueen sisäistä lähimaisemaa kuin maisemaa alueen ulkopuolella. Luonnon monimuotoisuuden kannalta on lisäksi tärkeää turvata alueella esiintyvien arvokkaiden elinympäristöjen ominaispiirteet ja niissä esiintyvän lajiston elinot.

Stora Fagerön virkistysalueella luonnontilainen hiekkaranta, merimaisema ulko- ja sisäsaariston rajapinnassa sekä harjusaaren metsiköt ovat keskeinen osa kävijäkokemusta.

4 Suunnittelualan virkistyskäytön nykytila

4.1 Vetovoimatekijöiden analyysi

Stora Fagerö on helposti saavutettava saariston helmi, joka sijaitsee veneväylän läheisyydessä ja vain kuuden kilometrin päässä Inkoon satamasta. Stora Fagerö hiekkarantoineen on monille erityisen houkutteleva kohde, sillä Inkoon saaristossa hiekkarantoja on harvassa. Pitkä, matala ranta sopii hyvin myös lapsiperheille. Siellä voi käydä piknikillä, pelata seurapelejä tai vain nauttia auringosta.

Virkistysalueelle pääsee parhaiten rantautumaan saaren länsipuolella, mistä löytyy laituri ja poijuja. Rantautuminen on helppoa myös kanootilla/kajakilla, ja saari onkin melojien suosiossa. Stora Fagerön länsipuolen hieno, laakea hiekkaranta-alue vaihtuu kivisemmäksi itäpuolella.

Saaren sisäosissa on hyvät marja- ja sienimetsät, ja lähivedet houkuttelevat myös kalastajia.

Vaikka suurin osa kävijöistä onkin päiväretkeläisiä, Stora Fagerö sopii mainiosti myös yön yli kestävien retkien kohteeksi. Hyviä telttapaikkoja löytyy runsaasti ja mukavuutta lisää palveluvarustus, johon kuuluu myös kaivo.

4.2 Virkistyskäytön kysyntä ja tarjonta

Stora Fagerössä ei ole tehty systemaattista kävijälaskentaa, mutta tietoa alueen kävijämääristä on kerätty havainnoimalla sekä arvioimalla sitä suhteessa alueen ylläpidon tarpeeseen. Arvio alueen tämänhetkisestä käyntimäärästä on noin 2000 käyntiä vuodessa.

Uuvi on viime vuosina uudistanut viestintäänsä erityisesti internetissä ja sosiaalisen median palveluissa. Viestinnän tehostuminen niin omissa kuin yhteistyötahojen kanavissa on herättänyt kasvavaa kiinnostusta Uuvin virkistysalueita kohtaan, niiden joukossa myös Stora Fagerö.

Uudenmaan asukasluku kasvaa jatkuvasti, ja samanaikaisesti myös luonnon virkistyskäyttö sekä monenlainen luontoliikunta kasvattavat suosiotaan. Myös veneilyn suosio on vankkaa, ja erityisesti helposti saavutettavat, päiväretkeilyyn sopivat veneilykohteet vetävät kävijöitä puoleensa. Erilaisten vuokraus- ja yhteiskäyttöpalveluiden kehittymisen myötä vesille mielivän ei enää ole välttämätöntä omistaa venettä.

Stora Fagerö on erityisen suosittu aurinkoisten kesäpäivien retkikohde, ja suurin osa käynneistä ajoittuuikin lämpimimpään kauteen. Toisaalta marjastus- ja sienestysmahdollisuuksien sekä kalastusharrastuksen ansiosta alueella on jonkin verran kävijöitä myös loppukesällä ja syksyllä. Stora Fagerön käyntimäärät voivat jatkossa kasvaa jonkin verran, mutta kasvun arvioidaan olevan maltillista.

Tällä hetkellä Stora Fagerössä on virkistyskäytön palveluina kiinnityspoijuja, noin kuudelle veneelle sopiva laituri, infotaulu, kaivo, kaksi kuivakäymälää, keittokatos ja tulipaikka. Varsinaista puuvajaa ei ole, ainoastaan keittokatoksen takaseinässä pieni katos, joka on riittämätön tarvittavalle polttopuumäärälle.

Kaikki palvelut sijoittuvat hiekkarannan tuntumaan, kahdelle hieman toisistaan erillään olevalle alueelle. Keittokatos sekä huonokuntoinen avotulipaikka sijaitsevat vierekkäin, lähellä laituria. Niiden yhteydestä löytyvät myös kuivakäymälä sekä infotaulu. Tälle alueelle saapuvat etenkin isommilla veneillä liikkuvat kävijät. Pienemmillä veneillä ja meloen saapuvat voivat rantautua myös lähemmäs saaren pohjoiskärkeä, jossa sijaitsevat kaivo sekä toinen kuivakäymälä. Tällä alueella ei ole tulipaikkaa, ja luvaton tulenteko on jatkuva ongelma.

Laiturin läheltä lähtee vahva polku, joka selvästi vetää kävijöitä puoleensa. Se kulkee pitkin saaren länsirantaa ja jatkuu Uuvin vuokraaman virkistysalueen rajan yli yksityiselle alueelle ja pihapiiriin. Alueen rajan tuntumassa metsä on tiheäkasvuista nuorta metsää, joka ei houkuttele kulkijaa, vaan ainoaksi vaihtoehdoksi jää palata samaa polkua takaisin lähtöpaikalle. Kävijäkokemuksen kannalta tämä ei ole toivottava tilanne, ja myös alueen keskiosan osan miellyttävämmät metsämaisemat jäävät näkemättä rantapolkua edestakaisin tarpoessa.

Monilla virkistysalueilla on kysyntää myös erilaisille kaupallisesti tuotetuille palveluille (esimerkiksi erilaiset opastus- ja ohjelmapalvelut). Uuvi ei itse järjestä kaupallisia palveluita, mutta niitä voidaan tarjota alueiden käyttäjille yhteistyöyritysten kautta. Stora Fagerössä ei tällä hetkellä harjoiteta luontomatkailutoimintaa, mutta mikäli kiinnostusta kaupallisten palveluiden tarjoamiselle alueella ilmenee, harkitaan sen toteuttamismahdollisuuksia tapauskohtaisesti.

5 Virkistyskäytön tavoitetilan ja kehittämistarpeiden määrittely

5.1 Konseptointi ja siitä nousevat kehittämistarpeet

Stora Fagerön virkistyskäytön tavoitetilaa tarkastellaan seuraavassa konseptin kautta. Siinä huomioidaan pääasiallisten käyttäjäryhmien näkökulmia alueen käyttöön ja niistä nousevia kehittämistoimia.

Konseptin kautta voidaan hahmottaa, mitä asioita kehittämisessä nostetaan esiin, ja miten ne juontuvat eri käyttäjäryhmien tarpeista. Kehittämistoimet johdetaan luontevasti konseptiin sisältyvistä teemoista, jotka luovat siten perustelut kehittämistoimien valinnalle. Näin kehittämistoimilla on selkeä suunta ja tarkoitus, ne kytkeytyvät saman punaisen langan ympärille ja palvelevat tiettyä määriteltyä päämäärää.

Vaikka tässä esitetty konsepti tuo esiin alueen pääasiallisen profiilia ja käyttötappaa, ei se kuitenkaan ole ainoa näkökulma alueen käyttöön.

Konsepti: Stora Fagerö kauniiden kesäpäivien saarikohteena

Konseptissa tarkastellaan Stora Fagerötä kauniiden kesäpäivien retkikohteena, jonne on helppo saapua ja rantautua. Stora Fagerö hienoine hiekkarantoinen ja hyvine palveluineen sopii myös lapsiperheille, ja vesiretki saareen on aina erityinen elämys itsessään. Kun liikkeelle lähdetään, retkellä vierähtää helposti koko päivä, ja hyvien palveluiden ansiosta myös yön yli kestävä telttaretket onnistuvat alueella mukavasti. Rantaelämästä nauttimisen ohessa Stora Fagerön virkistysalueen metsäiset keskiosat kutsuvat pienelle kävelylle, ja hyvällä onnella sieltä voi löytyä myös luonnon antimia.

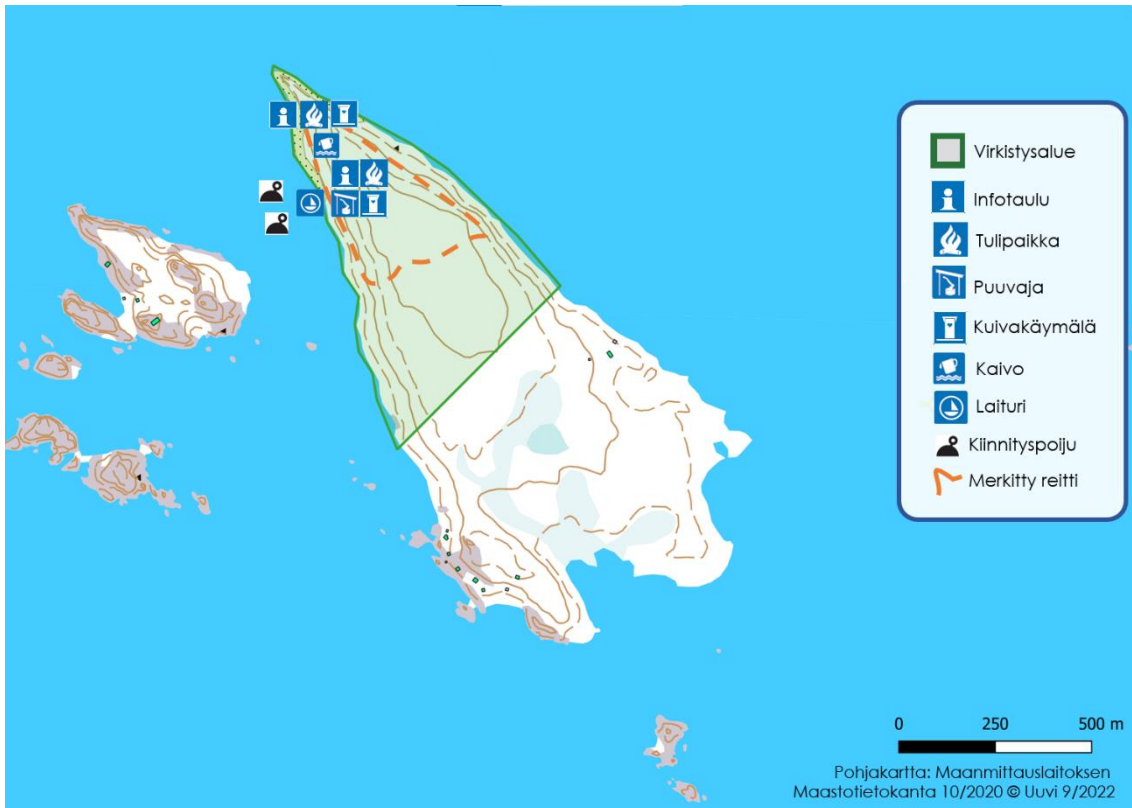
TEEMAT	KEHITTÄMISTARPEET
<i>Helppous, laadukkuus ja turvallisuus</i>	
Alueen tavoiteltavan käyntikokemuksen tunnusmerkkejä ovat helppous, laadukkuus ja turvallisuus.	<i>Helppouden ulottuvuuksia ovat kaikille kävijöille tärkeä tiedon saamisen helppous, sekä alueella toimimisen helppous.</i> <i>Alueen palvelut ovat laadukkaita, helppokäyttöisiä</i>

	<p><i>ja turvallisia.</i></p> <p><i>Kävijän on helppo saada tietoa palveluiden sopivuudesta omiin tarpeisiinsa: palveluista on selkeät kuvaukset, joihin sisältyy kuvamateriaalia (mm. esteettömyyden ja soveltavan luontoliikunnan näkökulmaa silmällä pitäen).</i></p> <p><i>Turvallisuuteen liittyvää tietoa ja ohjeistusta on löydettävissä sekä ennakkotiedoissa että itse kohteessa.</i></p>
Opastusviestintä on selkeää ja riittävää.	<p><i>Kävijöiden on helppo saada tietoa alueesta ja sen palveluista sekä ennen käyntiä että sen aikana.</i></p> <p><i>Tietoa on saatavilla useilla eri kielillä.</i></p> <p><i>Opasteet ja viitat ovat selkeitä ja hyvässä kunnossa, jolloin palvelut ovat vaivattomasti löydettävissä ja reiteillä on helppo pysyä.</i></p>
Hyvät palvelut alueen vetovoimaisuuden tukena	
Virkistyskäytön palveluvarustus on hyväkuntoista ja tarpeeseen nähden riittävää.	<p><i>Virkistyskäytön palvelut vastaavat alueen käyttömääriä.</i></p> <p><i>Palvelut ovat hyvin suunniteltuja ja toteutettuja.</i></p> <p><i>Rantautumispaikat ja alueen palvelut on suunniteltu vesilläliikkujien tarpeet huomioiden.</i></p> <p><i>Rakenteet ovat hyvässä kunnossa.</i></p>
Virkistyskäytön palvelut tulevat alueen monipuolista käyttöä.	<p><i>Merkitty ympyräreitti innostaa ihmisiä liikkumaan pidempiä matkoja myös virkistysalueen metsäisissä osissa, mikä monipuolistaa alueen käyttöä.</i></p> <p><i>Alueen hyvät palvelut tukevat päiväreikelyn lisäksi myös yön yli kestävästä retkeilyä.</i></p>

<p>Palvelut tukevat alueen toimimista helppona ja myös aloitteleville vesilläliikkuville sopivana ulkoilukohteena.</p>	<p><i>Rantautumispaikat suunnitellaan huomioiden myös kokemattomien vesilläliikkujiin tarpeet.</i></p> <p><i>Informaatiossa kiinnitetään huomiota veneilijöiden kannalta tärkeisiin asioihin (esim. lähestymisohjeet ja -kartat).</i></p>
<p><i>Luonto- ja maisema-arvoista sekä kestävydestä huolehtiminen</i></p>	
<p>Alueen luonto- ja maisema-arvoista sekä kestävydestä pidetään huolta.</p>	<p><i>Huolella suunnitellut ja korkeatasoiset rakenteet ja palvelut kanavoivat käyttöä ja minimoivat ongelmia.</i></p> <p><i>Opastusviestinnällä ohjeistetaan kävijöitä luontoarvojen huomioimiseen sekä virkistyskäytön pelisääntöihin yleisesti (esim. tuliturvallisuus, koirakuri, roskaton retkeily).</i></p> <p><i>Alueen käytössä ja hoidossa huolehditaan luonto-, maisema ja virkistyskäyttöarvoista.</i></p>

6 Kehittämistoimenpiteet

6.1 Virkistyskäyttö

Kartta Stora Fagerön palveluvarustuksesta

Stora Fagerön virkistysrakenteiden kunto on osittain huono, eikä palveluiden sijainti kaikilta osin palvele virkistyskäyttöä parhaalla mahdollisella tavalla. Nykyisinä tulipaikkoina toimivat keittokatos ja avotulipaikka sijaitsevat aivan vierekkäin. Näistä avotulipaikka on selvästi suosituimpi. Saaren pohjoiskärjessä ei ole tulipaikkaa, ja siellä jatkuvana ongelmana on luvaton tulenteko.

Stora Fagerön palveluvarustusta uusitaan, parannetaan ja lisätään. Virkistysalueelle rakennetaan kaksi erillistä ja toisiaan täydentävää virkistyskäytön palvelualueita; toinen lähelle laituria ja toinen lähelle saaren pohjoiskärkeä. Tämä tukee nykyistä paremmin alueen käyttöä, jossa kävijät nousevat maihin ja viipyvät eri osissa pitkää ranta-alueita.

Lisäksi virkistysalueelle tehdään noin puolentoista kilometrin pituinen, merkitty ympyräreitti. Tämä helpottaa alueella liikkumista ja monipuolistaa virkistysalueen käyttöä.

Stora Fagerö pehmeine hiekkarantoinen ei ole esteetön kohde, mutta saarella on myös tasaisia, leveitä ja suhteellisen helppokulkuisia polkuja hieman ylempänä hiekkarannasta. Alueelle ei ole suunnitteilla esteettömiä palveluita, mutta soveltavan liikunnan näkökulma huomioidaan alueen viestinnässä.

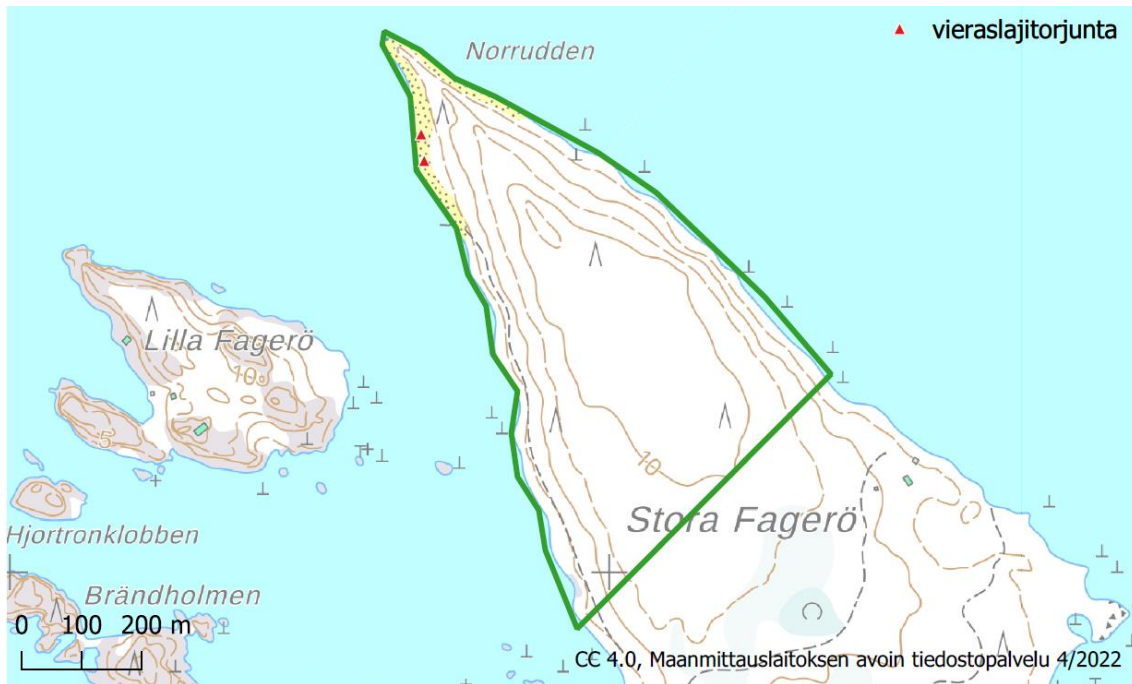
Stora Fagerössä tehtiin vuonna 2019 käyttäjäturvallisuuden parantamiseen tähtäviä toimia suorittamalla tarkistussukellus ja vedenalainen siivous hiekkarannan edustalla. Hiekkarannalle on samalla sijoitettu pelastusrengas ja uimaturvallisuuteen liittyvä infotaulu.

Kävijäseurannan osalta seurataan kohteeseen soveltuvien signaaliperusteisten laitteistojen (esim. Bluetooth) kehittymistä lähivuosina.

Toimenpide: Opastus ja viitoitus, reittimerkinnot
Toimenpiteen kuvaus: <ul style="list-style-type: none">
• Kävijät ohjataan opastein ja viitoituksella virkistysalueen eri osissa sijaitsevien palveluiden ääreen.
• Molempien palvelualueiden läheisyyteen sijoitetaan uudet infotaulut, joka sisältävät ajantasaisen kartan virkistysalueesta palveluineen sekä tietoa ja ohjeita siellä toimimiseen. Tietoa on tarjolla suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.
• Alueelle merkitään noin 1,5 km pituinen ympyräreitti.
Toimenpiteen tarkoitus: Infotaulusta ovat saatavilla tiedot alueen palveluista ja ohjeet siellä toimimisesta. Virkistyskäytön ohjaaminen opasteiden, viitoituksen ja reittimerkintöjen avulla helpottaa kävijöiden liikkumista alueella ja lisää turvallisuutta. Merkitty reitti monipuolistaa alueen käyttöä. Virkistyskäytön ohjaaminen on myös osa alueen kestävästä käytöstä.
Toimenpiteen ajankohta: Infotaulut, opasteet ja viitat 0–1 vuotta, reitin merkitseminen 2–3 vuotta

Toimenpide: Palveluvarustuksen uusiminen
Toimenpiteen kuvaus: <ul style="list-style-type: none">
• Vanhan keittokatoksen ja sen viereisen avotulipaikan tilalle rakennetaan avotulipaikka, sekä pöytäpenkkiryhmiä.
• Lähelle saaren pohjoiskärkeä rakennetaan uusi avotulipaikka, joka palvelee erityisesti pienemmillä veneillä ja meloen saapuvia kävijöitä.
• Nykyisen keittokatoksen paikalle rakennetaan puuvaja, joka palvelee kaikkien tulipaikkojen käyttöä. Rakentamisessa hyödynnetään vanhoja keittokatoksen perustuksia.
• Laiturialueen lähellä sijaitseva kompostoiva kuivakäymälä kunnostetaan. Pohjoiskärjen palvelualueella sijaitseva, vanhan ja huonokuntoisen kuivakäymälän tilalle rakennetaan uusi kompostoiva kuivakäymälä.
• Laiturirakenteita kunnostetaan tarpeen mukaan, ja laiturin mahdolliseen uusimiseen varaudutaan 2020-luvun lopussa.
Toimenpiteen tarkoitus: Stora Fagerön virkistyskäyttöpalvelut paranevat ja vastaavat nykyistä paremmin alueen käyttöä. Kyseessä on ensisijaisesti kauniiden kesäpäivien retkikohde, jossa hyvät avotulipaikat puoltavat paikkaansa. Uuvin rakennemalliston avotulipaikat palvelevat tehokkaasti useita seurueita. Kahden, erillisen palvelualueen rakentaminen palvelee nykyistä paremmin virkistysalueen vakiintunutta käyttöä, jossa kävijät nousevat maihin ja viettävät aikaa pitkän ranta-alueen eri osissa.
Toimenpiteen ajankohta: 0–1 vuotta, laituri mahdollisesti 2020-luvun lopussa

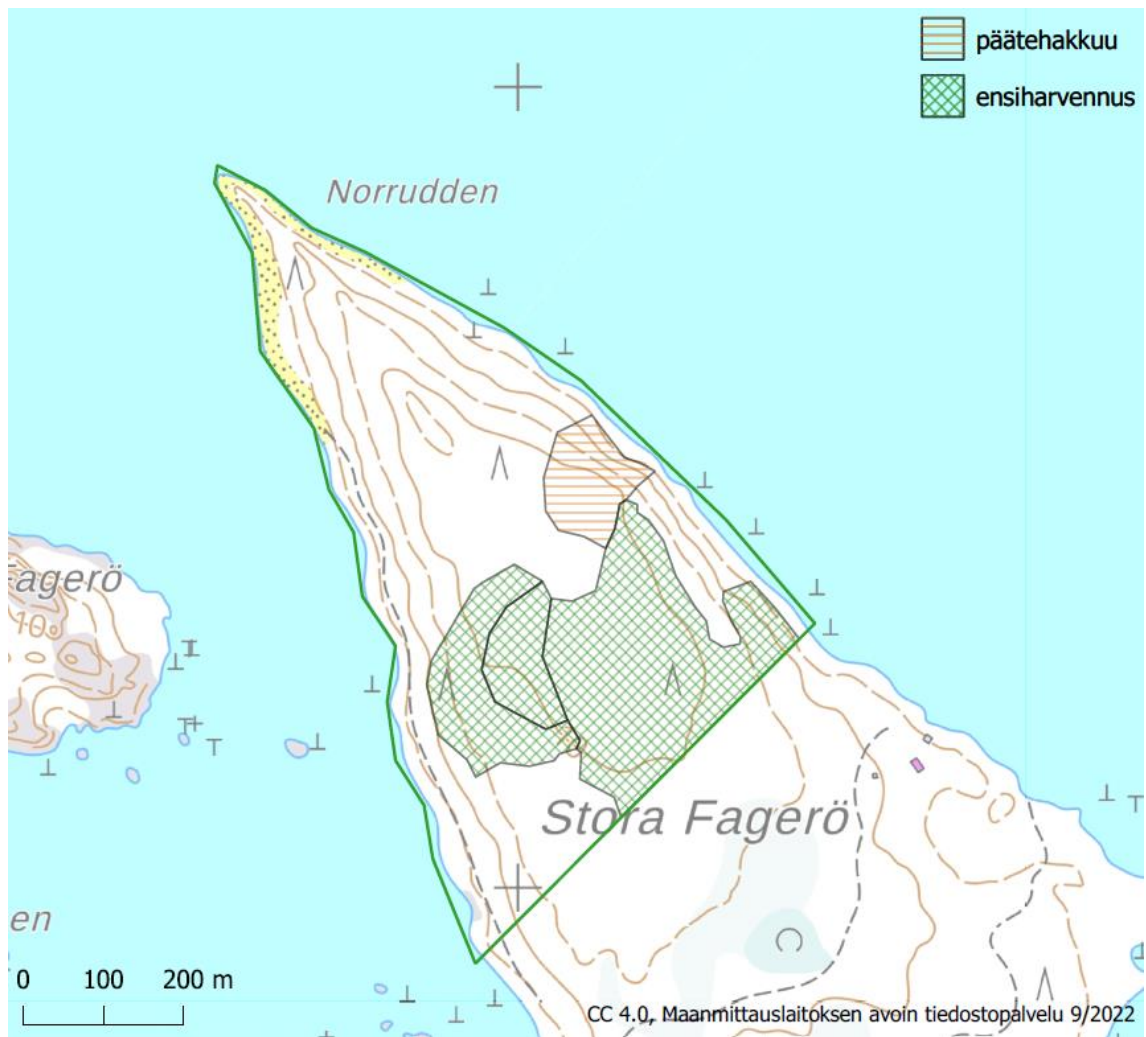
6.2 Luonnonhoito

Kartta alueelle suunnitelluista, vuokralaista velvoittavista luonnonhoitotöistä.

Stora Fagerön virkistysalueen kurturuusukasvustojen poistaminen aloitettiin vuonna 2020 yhteistyössä Suomen Luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin kanssa. Vuodesta 2021 lähtien kasvustot ovat olleet osa Uuvin Vilha-hankkeen (Vieraslajien hallinta virkistysalueilla, 2021–2023) torjuntakohteita.

Metsiköiden pienpuuston osittaisesta näkemäraivauksesta keskeisten virkistyskäytön palvelurakenteiden läheisyydessä neuvotellaan Inkoon seurakunnan kanssa. Se avartaisi näiden metsiköiden sisäistä lähimaisemaa, ja toisi samalla paremmin esiin yksittäisten iäkkäiden mäntyjen järeitä runkoja.

Inkoon seurakunnan metsäsuunnitelman mukaiset virkistysalueelle ehdotetut hakkuut.

Inkoon seurakunnan metsäsuunnitelmassa ehdotetaan hakkuita yksittäisille metsikkökuvioille virkistysalueen kaakkoisosaan. Näiden hakkuiden suunnittelua tehdään yhteistyössä seurakunnan ja Uuvin välillä.